

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

към годишния счетоводен отчет към 31.12.2023 г. на Държавен авиационен оператор

На 12.04.2021 г. Авиоотряд 28 се преименува на Държавен авиационен оператор, като към активите му се прехвърлиха Правителствена сграда ВИП-А, площадка за паркиране /перон/ пред сграда ВИП-А и площадка за паркиране перон Държавен авиационен оператор.

От 01.03.2014 г. Държавен авиационен оператор е авиационен оператор - юридическо лице, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към Министерство на транспорта и съобщенията, чиято издръжка се формира от бюджетни средства и трансфери - възстановени разходи по извършени полети и преминавания през ВИП-А. Държавен авиационен оператор не извършва стопанска дейност и не формира финансов резултат. Разпоредбите на Закона за администрацията не се прилагат за Държавен авиационен оператор.

Специфичната си дейност Държавен авиационен оператор осъществява и отчита на базата на действащото законодателство:

- разработената самостоятелна Счетоводна политика, в съответствие с изискванията на Министерство на транспорта и съобщенията,

- Закона за счетоводство/ЗСч/,

- Националните счетоводни стандарти /НСС /;

- ДДС № 20 / 14.12.2004 г за бюджетните структури;

- Сметкоплана на бюджетните предприятия;

- Закона за публичните финанси,

- Закона за бюджета за 2023 г.,

- Закон за гражданското въздухоплаване /ЗГВ/, както и специфичната нормативна уредба, касаеща дейността му като авиационен оператор за изпълнение на полети със специално предназначение определена със ЗГВ.

Разработването на счетоводните отчети в Държавен авиационен оператор се извършва в съответствие с утвърдените за 2023 г. Счетоводна политика и Индивидуален сметкоплан, както и принципите, предвидени в чл.26 от Закона за счетоводството, а именно:

- действащо предприятие;

- последователност на представянето и сравнителна информация - представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;

- предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;

- начисляване - предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването - ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;

- независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс - всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.

Държавен авиационен оператор осъществява счетоводната си дейност въз основа на документална обосновааност на счетоводните операции при спазване на изискванията за изготвяне на документи съгласно действащата нормативна база.

Обработката на документите е в съответствие с приетите и утвърдени вътрешни правила за финансово управление, контрол и правилник за документооборота.

Формата на счетоводството на Държавен авиационен оператор е мемориално – ордерна и се осъществява при спазване на следните способности:

- документиране на стопанските операции;
- двустранно записване по счетоводните сметки;
- инвентаризации;
- съставяне на годишен счетоводен финансов отчет.

Въз основа на тези принципи и с оглед получаване на вярна и точна информация за имущественото и финансово състояние на Държавен авиационен оператор, счетоводството се осъществява в съответствие със следните изисквания:

- за законосъобразност при организацията и осъществяване на счетоводната дейност;
- за пълно, точно и достоверно отразяване на информационното съдържание на стопанските операции;
- за обективно и точно, количествено и качествено определяне на счетоводната информация във вид на счетоводни реквизити и показатели;
- синтетично и аналитично отчитане на стопанските операции;
- приключване на счетоводните сметки в края на отчетния период.

Отчетността на Държавен авиационен оператор е организирана в две области:

- Бюджет
- Други сметки и дейности - съдържа операциите по набирателните сметки в системата.

Двете области се разглеждат независимо една от друга. Спазва се изискването за недопускане кореспонденция между сметките от различните области.

Задбалансовите активи и пасиви се отчитат като се използват задбалансовите сметки от раздел 9 на Единния сметкоплан на бюджетното предприятие.

В счетоводните отчети на Държавен авиационен оператор се отразяват само текущите приходи т.е. възстановени разходи и разходи отнасящи се за периода.

При извършване на полети със специално предназначение за /Президент на Република България, Председател на Народно събрание, Министър-председател, министерства и ведомства на бюджетна издръжка/, както и за преминаване през правителствена зала ВИП-А възстановяването на разходите се осъществява чрез получени трансфери, като през 2023 г. Държавен авиационен оператор е получил трансфери в размер на 2 051 235 лв., както следва:

- Администрация на Президента на Република България – 864 966 лв.
- Администрация на Народно събрание – 271 182 лв.
- Администрация на Министерски съвет – 389 148 лв.
- Администрация на Министерство на външните разходи – 385 611 лв.
- Администрация на Министерство на вътрешните работи – 83 087 лв.
- Администрация на Министерство на земеделието – 2 269 лв.
- Администрация на Министерство на икономиката и индустрията – 1 027 лв.
- Администрация на Министерство на културата – 2 000 лв.
- Администрация на Министерството на спорта – 1 545 лв.
- Администрация на Министерство на отбраната – 4 859 лв.
- Администрация на Министерство на здравеопазването – 7 041 лв.
- Администрация на Министерство на правосъдието – 2 117 лв.
- Администрация на Министерство на туризма – 9 945 лв.
- Администрация на Висш съдебен съвет – 2 753 лв.
- Администрация на Министерство на образованието и науката – 1 159 лв.
- Администрация на Министерство на финансите – 2 885 лв.
- Администрация на Министерство на енергетиката – 3 330 лв.

- Администрация на Държавна агенция разузнаване – 2 929 лв.
- Администрация на Министерство на околната среда и водите – 2 645 лв.
- Администрация на Министерство на труда и социалната политика – 1 917 лв.
- Администрация на Министерство на електронното управление – 450 лв.
- Администрация на Конституционен съд – 3 863 лв.
- Администрация на Министерство на иновациите и растежа – 3 339 лв.
- Администрация на Държавна агенция национална сигурност – 1 168 лв.

Възстановените разходи по извършени полети за други ведомства постъпват по сметката на Държавен авиационен оператор и се централизират от МТС.

Разходите се отчитат по икономически елементи и като разходи на бюджетни средства по параграфи и подпараграфи. Същите се начисляват за периода през който са възникнали, независимо дали е извършено плащането им.

Като разход се отчитат начислените провизии за персонала по реда на т.19 от ДДС 20/2004 г.

Отчетените разходи по сметките от раздел 6 на сметкоплана на Държавен авиационен оператор в края на годината са приключени със съответната сметка от група 12 и 13.

При отчитането на разходите във валута в Държавен авиационен оператор се прилага т. 21 от ДДС № 20/2004 г. Валутните операции се оценяват по обменните курсове на съответната валута към българския лев на БНБ в деня на операцията.

Дълготрайните активи в Държавен авиационен оператор се закупуват съгласно планиран и утвърден праг на същественост 1000 / хиляда / лв. без ДДС / т.16.16 от ДДС 20/2004 г.

През 2017 година се въведе начисляване на амортизации в бюджетните организации, като срокът на годност и остатъчната стойност на амортизируемите активи се определиха по класове активи от назначена от Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията работна група. За специфичните активи, които се водят по сметките Държавен авиационен оператор се назначи работна група, която определи сроковете на годност и остатъчната стойност на активите.

Държавен авиационен оператор прилага линейния метод при начисляване на амортизация на активите.

През 2023 година в своя бюджет Държавен авиационен оператор имаше заложили средства за капиталови разходи в размер на 118 840 лв., от които са извършени разходи за 98 674 лв. както следва:

- за закупуване на компютри в размер на 3 514 лв.
- за закупуване на таблети в размер на 11 160 лв.
- за закупуване на автобус 8 места за превозване на екипажи в размер на 84 000 лв.
- От отпуснатите по Постановление №372 от 27 декември 2019 г. за доставка на въздухоплавателно средство за изпълнение на полети със специално предназначение и за изграждане на хангар за съхранение и техническо обслужване на въздухоплавателното средство за 55 000 000 лв., въз основа на Решение № 143 от 02 март 2020 година на Министерски съвет за прекратяване на преговорите за доставка на въздухоплавателно средство за изпълнение на полети със специално предназначение са върнати средства в размер на / – 52 500 000/ лв. в момента има неусвоени 2 500 000 лв.

Всички придобити текущо през годината активи със стойност под фиксирания праг се отчитат като текущ разход, като тези активи са заведени по задбалансови сметки и се заприходяват на съответното материално отговорно лице. Активите и пасивите при тяхното придобиване в Държавен авиационен оператор се оценяват по цена на придобиване на база издадена фактура.

Материалните запаси - материали, резервни части и горива в Държавен авиационен оператор, се осчетоводяват в съответствие с т.2 от ДДС 20/2004 г., като цената на придобиване включва всички разходи по закупуването и доставянето им до склада.

Материалните запаси са представени в баланса по стойността по която са заприходени.

Бракуването на дълготрайните активи се извършва при спазване на утвърдени вътрешни правила.

Паричните средства, вземанията и задълженията в чуждестранна валута в Държавен авиационен оператор се преоценяват месечно при спазване на изискванията на т.21 от ДДС 20/2004 г., а разликите при извършваните преоценки се отчитат като текущ финансов разход или текущ финансов приход.

Активите и пасивите в Държавен авиационен оператор се инвентаризират въз основа на заповед за инвентаризация на Генералния директор в съответствие с реда и изискванията на чл.28 от Закона за счетоводството и във връзка с чл.25, ал.5 от Вътрешни правила за начина на управление, съхранение и опазване на активите в Държавен авиационен оператор.

Към 31.12.2023 г. съгласно заповед № РД-12-88/27.11.2023 г. в Държавен авиационен оператор беше извършена инвентаризация на дълготрайните материални активи, нематериални и задбалансови активи, материалните запаси, касата в лева и във валута, задълженията и вземанията, обект Кафе ВИП-А и социален обект „Кафе”.

Липси и излишъци не бяха установени

Общо приходите за 2023 г. са в размер на 11 585 лв., които са формирани от социален обект „Кафе”, възстановено ДДС и реализирани курсови разлики.

За отчетната 2023 г. на Държавен авиационен оператор бяха утвърдени бюджетни средства в размер на

12 501 054 лв. като бяха усвоени 12 188 871 лв.

Общо направените текущи разходи по издръжката през 2023 г. са в размер на 6 299 526 лв., като най - значителни са:

- за горива и масла	1 276 782 лв.
- ел.енергия	185 290 лв.
- вода	6 736 лв.
- резервни части	345 520 лв.
- канцеларски материали	31 034 лв.
- антилед и ИМ течност	62 395 лв.
- други материали	69 849 лв.
- транспортни разходи	16 185 лв.
- разходи за отопление	27 000 лв.
- разходи за пощенски и телефонни услуги	30 369 лв.
- услуги ВИП А	47 654 лв.
- превоз на пътници и багаж ВИП А	46 974 лв.
- разходи за квалификация/преквалификация	171 835 лв.
- разходи за ремонт и технически услуги за ВС	249 604 лв.
- база данни за въздухоплавателни средства	10 587 лв.
- навигационно обслужване	78 095 лв.
- поддръжка на софтуер, хардуер и интернет	37 285 лв.
- софтуерно обслужване на ВС	14 841 лв.
- наземно обслужване на въздухоплавателни средства	553 958 лв.
- кетъринг за ВС	250 160 лв.
- разходи за текущ ремонт	1 052 195 лв.
- разходи за командировки в страната	2 292 лв.
- разходи за краткосрочни командировки в чужбина	334 576 лв.
- разходи за застраховане	806 910 лв.

Към момента на изготвяне на доклада към 31.12.2023 г., задължения на Държавен авиационен оператор към доставчици в страната и в чужбина по извършени полети със специално предназначение и за дейността са общо в размер на 120 043.11 лв., в това число:

- доставчици в страната – 66 906.87 лв.
- доставчици в чужбина – 53 136.24 лв.

Към 31.12.2023 г. Държавен авиационен оператор има вземания в размер на 1 190,28 лв.

В изпълнение на разпоредбите на т.19.7 от ДДС № 20/14.12.2004 г. в счетоводния отчет на Държавен авиационен оператор към 31.12.2023 г., бяха начислени разходи за провизии на персонала за неизползван платен отпуск включително и за осигурителни вноски.

Към 31.12.2023 г. утвърдените по план поети ангажименти са в размер на 6 668 453 лв., а поетите ангажименти по отчет са в размер на 5 907 899 лв.

Към 31.12.2023 г. утвърденият размер на новите задължения са в размер на 6 668 453 лв., а по отчет те са в размер на 5 446 186 лв.

Поетите задължения и ангажименти са към доставчици в страната и чужбина, във връзка с извършване на полети със специално предназначение, обслужване на въздухоплавателните средства и осигуряване висококачествено и ефективно авиационно обслужване на държавното ръководство, както и осигуряване на качествено и в срок високо ниво на безопасен въздушен транспорт.

Главен счетоводител,
директор на дирекция АФДУС:

07.02.2024 г.

